

Dreptul

ISSN 1857-3185

VINERI

10 august

2012

Anul XI

nr. 30 (433)

8 pagini – 3,40 lei

Săptămînal juridic

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

Persoanele cu dizabilități din Moldova au acum o lege care le garantează mai multe drepturi

pag. 3

Poliția Rutieră are un nou șef. Sergiu Armașu a fost demis

pag. 4

Concediu suplimentar pentru unele categorii de persoane

pag. 6

Noi fonduri de la UE: Încă 94 de milioane de euro pentru reformele din Moldova

Noi fonduri au fost alocate pentru susținerea acțiunilor de reforme din R. Moldova. În acest sens, Comisia Europeană a acordat drept sprijin Moldovei încă 94 mil. euro în cadrul Programului anual de acțiuni 2012, prin intermediul Instrumentului European de Vecinătate și Parteneriat (ENPI).

Banii au fost acordați pentru reforma justiției, consolidarea dezvoltării locale și regionale, îmbunătățirea sistemului de educație și formare profesională, precum și pregătirea terenului pentru noile acorduri bilaterale cu UE, potrivit unui comunicat al ENPI.

În comunicat se mai menționează că, europenii se vor concentra asupra reformelor în administrarea justiției, pentru a construi un sistem de judiciar independent, transparent și profesional, care va putea să contribuie eficient la ascensiunea statului de drept și la protecția drepturilor omului.

Programul va ajuta Moldova să reducă diferențele economice și sociale dintre regiuni. În domeniul educației, UE va continua să ajute la reforma sistemului de educație vocațională și sistemul de training pentru adaptarea acestuia la necesitățile pieței muncii. De asemenea, un program-cadru va furniza asistență tehnică necesară pentru a ajuta Republica Moldova în negocierea și implementarea acordurilor sale viitoare cu Uniunea Europeană, precum și va facilita participarea ei în cadrul programelor și agențiilor europene.

Moldova este deja un membru activ al Parteneriatului Estic și acordarea acestui nou ajutor confirmă angajamentul UE

de a sprijini în continuare procesul de reformă al țării, se mai anunță în comunicat.

S-a majorat datoria de stat a Republicii Moldova

În prima jumătate a anului 2012, datoria de stat a Republicii Moldova s-a majorat cu 678,5 milioane lei. Aceasta constituie 19 905 milioane lei. Deci, datoria a crescut cu aproximativ 3,5 la sută mai mult, comparativ cu începutul anului curent.

Datoria a fost formată în proporție de 70,2% din datoria de stat externă și respectiv, 29,8% din datoria de stat internă.

Într-un raport al Băncii Naționale a Moldovei se precizează că, s-a majorat și datoria de stat externă exprimată în lei moldovenești cu 594,3 milioane, ajungând până în prezent la 13 978,9 milioane.

Majorarea datoriei în moneda națională a fost condiționată de deprecierea leului în raport cu dolarul SUA.

Tot potrivit raportului, și datoria de stat internă s-a majorat cu 1,4 la sută sau cu 84,2 milioane lei mai mult, constituind 5926,2 milioane lei.

MOLDOVA VA CREA CINCI CENTRE DE NOTIFICARE ALE ORGANIZAȚIEI MONDIALE A COMERȚULUI

Moldova va crea cinci centre de notificare ale Organizației Mondiale a Comerțului (OMC). O hotărâre de Guvern în acest sens a intrat în vigoare marți după publicarea în Monitorul Oficial.

Două centre vor fi create pe lângă Ministerul Economiei, câte unul pe lângă Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și Ministerul Economiei, și unul pe lângă Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală.

Potrivit deciziei Guvernului, crearea centrelor are drept scop implementarea angajamentelor Republicii Moldova vi-

zavi de Organizația Mondială a Comerțului.

Printre sarcinile de bază ale centrelor se numără elaborarea notificărilor privind modificările aduse cadrului juridic relevant domeniului OMC; furnizarea, la solicitarea membrilor OMC sau a agenților economici din Republica Moldova sau din țările membre ale OMC, a informațiilor și documentelor relevante domeniului OMC; crearea și gestionarea bazei de date privind cadrul juridic de reglementare pertinent domeniului de activitate a fiecărui centru de notificare ale OMC; schimbul de informații și

colaborarea cu centrele de notificare ale OMC ale membrilor organizației vizate.

Conducătorii autorităților publice centrale de specialitate vor desemna cel puțin câte doi colaboratori din cadrul efectivului de muncă al instituției, la nivel decizional și tehnic, responsabili de coordonarea problemelor OMC, în particular, de activitatea centrelor.

Asigurarea financiară a centrelor de notificare ale OMC este efectuată din contul și în limitele bugetului și personalului scriptic al instituțiilor responsabile.

Începe ziua cu DREPTUL!

Persoanele cu dizabilități din Moldova au acum o lege care le garantează mai multe drepturi

În numărul precedent al publicației noastre, v-am informat despre intrarea în vigoare a Legii privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități. Astăzi venim cu detalii noi. Așadar, persoanele cu dizabilități din Moldova au acum o lege care le garantează drepturi egale cu cele ale cetățenilor de rând. După cum știm, Parlamentul a aprobat, în sesiunea de primăvară-vară, Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, care a intrat în vigoare la sfârșitul lunii trecute. Cu acest prilej, ministrul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Valentina Buliga, a organizat o conferință de presă, în cadrul căreia a făcut un apel către cetățeni să susțină și să ajute la integrarea în societate a celor mai neputincioși decât noi.

Noua lege reglementează drepturile celor 179 815 persoane cu dizabilități, dintre care 14 034 copii, în vederea incluziunii sociale a acestora, garantarea posibilității participării lor în toate domeniile vieții fără discriminare, la un nivel identic cu ceilalți membri ai societății, având ca bază respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Ministrul Muncii, Protecției Sociale și Familiei a ținut să sublinieze că Republica Moldova a manifestat interes în elaborarea și promovarea politicilor în domeniul incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități, precum și în ajustarea legislației naționale în vigoare la prevederile celei internaționale, prin ratificarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități.

„Țara noastră a înregistrat unele progrese în ceea ce privește incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, în acest sens ne referim la aprobarea prin Legea nr. 169-XVIII din 09.07.2010 a Strategiei de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități 2010-2013”, a declarat Valentina Buliga. Documentul respectiv a fost inclus în lista celor mai bune 24 de politici de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități la nivel mondial. S-a întâmplat în cadrul unei conferințe de la Moldova din ianuarie 2012.

În contextul implementării Planului de acțiuni al strategiei menționate și ajustării

legislației naționale la standardele UE și prevederile Convenției, au fost întreprinse mai multe acțiuni. În acest sens, a fost elaborată Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, aprobată de Parlament la 30.03.2012. La 27 iulie, legea a fost publicată în Monitorul Oficial, ceea ce semnifică și intrarea acesteia în vigoare. Astfel, unele prevederi urmează a fi puse în aplicare gradual, începând cu 1 ianuarie 2013 (reforma CREMV și dezvoltarea serviciului Asistență personală) și 1 ianuarie 2014 (acordarea dreptului de a importa un mijloc de transport de peste hotare, cu unele scutiri).

Totodată, pînă în prezent, au fost aprobate regulamentele-cadru și standardele minime de calitate pentru serviciile sociale „Locuință protejată”, „Casă comunitară”, „Echipa mobilă”, „Respiro”, precum și asigurarea cu mijloace ajutoare tehnice.

Prin Hotărîrea Guvernului nr. 314 din 23.05.2012 au fost aprobate: Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea serviciului social „Asistență personală” și standardele minime de calitate. Astfel, scopul serviciului „Asistență personală”, care va intra în vigoare de la 1 ianuarie 2013, este de a oferi asistență și îngrijire copiilor și adulților cu dizabilități severe, pentru a-i ajuta să ducă o viață cât mai independentă în propria casă și în comunitate. Dezvoltarea acestui tip de

serviciu va contribui și la îmbunătățirea măsurilor de protecție socială a membrului de familie care asigură îngrijirea persoanei cu dizabilități severe și din această cauză, se confruntă cu diverse dificultăți, inclusiv ce țin de imposibilitatea de a se angaja în câmpul muncii și achitarea contribuțiilor de asigurări sociale și medicale etc.

„Activitatea Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei este orientată spre identificarea unor măsuri efective și de lungă durată pentru eficientizarea domeniului de protecție socială a persoanelor cu dizabilități, în vederea oferirii sprijinului necesar acestei categorii de persoane”, a accentuat Valentina Buliga.

Totodată însă, aceasta a atenționat că pentru implementarea și realizarea cu succes a măsurilor de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități este necesară implicarea tuturor autorităților publice centrale și locale, a societății civile, și nu în ultimul rînd, și asistență tehnică din partea donatorilor.

În primul rînd, este nevoie de sensibilizarea opiniei publice generale, de a convinge societatea să-și schimbe atitudinea față de persoanele cu dizabilități. „Să începem cel puțin să fim mai toleranți, să le numim corect – persoane cu dizabilități, ceea ce din păcate, nici chiar organizațiile obștești din domeniu nu respectă încă. Mai avem și Societatea Invalizilor, a Orbilor, Surzilor etc. Fiecare cetățean, fie el din oraș sau sat, poate schimba în bine viața unei persoane cu dizabilități de alături, prin ai respecta drepturile, opțiunile, părerile, doleanțele și prin a o considera în drepturi egale cu sine, fără a o discrimina etc. Îi putem ajuta să se integreze în societate cultivînd copiilor atitudinea de toleranță și egalitate a tuturor cetățenilor”, a punctat V. Buliga.

În aceeași ordine de idei, există acțiuni ce nu pot fi realizate fără înțelegere și

sustinere din partea autorităților publice și a agenților economici. Între acestea este liberul acces al persoanelor cu dizabilități la infrastructură, mijloacele de transport și călătorie, locuința, obiectele culturale, turistice și la complexele (sălile) sportive, tehnologii și sisteme informaționale, de comunicare, justiție. Aceasta presupune în primul rînd dorință și corectitudine față de persoanele în cărucior, cărora le este imposibil să meargă liber unde își doresc. Este o nedreptate

autorităților publice centrale și locale în asigurarea procesului de educație incluzivă”, a menționat sursa citată.

Asigurarea dreptului la muncă, procedurile și formele de plasare în câmpul muncii; stabilirea obligațiilor autorităților responsabile și ale angajatorilor, precum și facilitățile întreprinderilor specializate și a instituțiilor, întreprinderilor care creează locuri de muncă pentru persoanele cu dizabilități; stabilirea dreptului la formare, orientare și reabilitare pro-

lor publice centrale și locale, instituțiilor medico-sanitare.

În vizorul autorităților responsabile sînt și măsurile de protecție socială, ce trebuie îmbunătățite, prin acordarea prestațiilor sociale și diversificarea serviciilor sociale (dezvoltarea mai multor tipuri de servicii sociale, inclusiv Asistență personală - din anul 2013); acordarea compensațiilor pentru deservire cu transport persoanelor cu dizabilități locomotorii; acordarea, începînd cu anul 2014, a dreptului de a impor-

cînd o persoană cu dizabilități cheamă un taxi pentru a se deplasa și este nevoită și obligată să achite o plată suplimentară și pentru cărucior. Sau de ce un copil cu dizabilități ale aparatului locomotor nu poate merge în școala în care își dorește să învețe?

„De aceea, este de obligația noastră să asigurăm condiții necesare pentru educarea, instruirea și pregătirea profesională a persoanelor cu dizabilități în toate ciclurile de învățămînt, inclusiv stabilirea responsabilităților instituțiilor de învățămînt și a

fesională a persoanelor cu dizabilități constituie obiective importante, prevăzute în Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități.

Printre acțiunile care urmează și trebuie să fie realizate sînt următoarele: asigurarea dreptului la ocrotirea sănătății, recuperarea medicală și socială în baza programului individual de reabilitare și incluziune socială; dezvoltarea unui serviciu nou ce ține de intervenția timpurie la copii; stabilirea responsabilităților autorități-

ta de peste hotare automobile, cu unele scutiri de taxe, pentru persoanele cu dizabilități locomotorii severe, precum și asigurarea lor permanentă cu mijloace ajutoare tehnice ș.a.

„Pentru realizarea tuturor acțiunilor, facem un apel către societate și către fiecare cetățean în parte să susțină și să ajute la incluziunea, integrarea în societate a persoanelor cu dizabilități”, a conchis Valentina Buliga.

Lilia DUMINICA

Certificatul de autenticitate, obligatoriu pentru viitorii studenți peste hotarele țării

Deși marea agitație a diplomelor de BAC a luat sfârșit, continuă lupta pentru un loc de studii la instituțiile de învățămînt superior.

Dacă vă numărați printre cei care visează să ajungă pe băncile celor mai prestigioase universități din străinătate, atunci aflați că, pentru a pregăti dosarul, mai întii trebuie să faceți o vizită pe la Serviciul de informare și recunoaștere a calificărilor al Ministerului Educației pentru a obține certificatul de autenticitate a actelor de studii.

Astfel, absolvenții instituțiilor de învățămînt din Moldova, care pleacă peste hotarele țării în scopuri academice sau profesionale, urmează să confirme autenticitatea actelor de studii la Ministerul Educației. Confirmarea autenticității și apostilarea actelor de studii se face în scopul prevenirii circulării unor acte false. Totuși, înainte de a demara procedura de confirmare

a autenticității și traducere a actelor de studii, ar fi bine să vă informați ce acte trebuie autentificate, pentru că cerințele față de actele de studii diferă de la stat la stat. „Prin certificatul pe care îl eliberăm confirmăm autenticitatea actului de studii și specificăm valoarea academică și profesională a acestui document de studiu, adică ce drepturi acordă acel act de studii titularului. Această procedură durează o lună și este absolut gratuită”, a menționat Ludmila Pavlov, șefa Direcției relații internaționale și integrare europeană.

Pentru aceasta, absolvenții învățămîntului gimnazial, învățămîntului mediu de cultură generală și învățămîntului liceal trebuie să depună la minister un dosar care să conțină următoarele acte: certificatul/diploma de studii, confirmarea de la instituția de învățămînt în cauză, copiile tuturor actelor depuse și buletinul de identitate.

„Atunci cînd completează cererea, candidatul trebuie să indice țara în care pleacă pentru că, în funcție de țară, există anumite reglementări specifice pentru autentificare. După procedura de autentificare, urmează apostilarea și traducerea actelor în limba statului în cauză. Certificatul de autenticitate se eliberează în limba de stat”, a subliniat Ludmila Pavlov.

De asemenea, toți cetățenii care au realizat studiile peste hotare, la revenirea în țară, trebuie să solicite recunoașterea actelor de studii străine. Anual, circa o mie de moldoveni solicită la Ministerul Educației recunoașterea diplomelor obținute în străinătate.

Potrivit șefei Direcției relații internaționale și integrare europeană, în fiecare an, se înregistrează circa 2500-3000 de cereri de confirmare a autenticității actelor de studii. Circa jumătate din solicitări sînt din partea persoanelor care pleacă peste hotare la muncă.

Poliția Rutieră are un nou șef. Sergiu Armașu a fost demis

Șeful Poliției Rutiere, Sergiu Armașu, a fost demis, pe 7 august, printr-un ordin al noului ministru de Interne, Dorin Recean. Acesta a fost înlocuit în funcție de Serghei Diaconu, consilierul din cadrul Guvernului pentru reforma instituțiilor de drept și infrastructura rutieră.

Ministrul Afacerilor Interne l-a prezentat efectivului Direcției Poliției Rutiere pe noul șef al subdiviziunii, Serghei Diaconu. În cadrul ședinței, Dorin Recean a menționat că activitatea Serviciului Poliției Rutiere trebuie modificată.

„Astăzi, Poliția Rutieră nu este

asociată, de către cetățenii noștri, cu instituția ce asigură securitatea la trafic, iar corupția este omniprezentă. Avem imaginea unui sistem care poate doar să pedepsească formal și neformal, avem decizii arbitrare în procesul de documentare a încălcărilor, avem semne rutiere și semafoare capcană, avem oportu-

trafic și creează o imagine negativă în acest sens”, a evidențiat D. Recean.

Serghei Diaconu a enumerat care vor fi prioritățile sale în vederea remedierii situației din sistem. Noul șef al Poliției Rutiere a declarat că nu va tolera corupția în instituția pe care o conduce, iar angajații care nu vor respecta regulamentul vor fi pedepsiți conform prevederilor legale.

„Niciun ofițer care este subordonat și angajat al Poliției Rutiere nu trebuie să fie implicat în acte de corupție. În scurt timp, va fi revăzută formula cum se operează cu echipajele de patrulare. Vor fi acoperite în regim non-stop acele arii de patrulare care sînt prioritare, nu acele care sînt considerate bănoase. Probarea încălcărilor se va face doar cu acele echipaje care sînt utilizate cu echipament special, vorbim de etiloteste și radare”, a punctat S. Diaconu.

Amintim că fostul șef al Poliției Rutiere, Sergiu Armașu, a deținut această funcție din 2011.

Lilia DUMINICA

nități artificiale create pentru acte de corupție. Sîntem ferm convinși că nu toți polițiștii rutieri sînt corupți, respectiv, sistemul nu trebuie să piardă din eficiență și integritate, din cauza celor care nu respectă legea”, a subliniat acesta.

Ministrul de Interne a adăugat că sistemul trebuie să încurajeze angajații onești, persoane care își îndeplinesc obligațiile de serviciu, profesioniști care au prestație potrivită așteptărilor societății: „Anume acești oameni vor sta la baza curățirii fundamentale a sistemului”.

„Vom implementa un sistem de siguranță a circulației rutiere pe măsura așteptării cerințelor cetățenilor. Vom exclude acțiunile agenților de circulație, care provoacă doar incomodități participanților la

Legea cu privire la minimul de existență a fost publicată în Monitorul Oficial

Minimul de existență va fi reglementat printr-o lege specială. Legea respectivă a fost publicată, recent, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Scopul noii legi constă în stabilirea bazei juridice privind modul de calculare și utilizare a indicatorului „minimul de existență” în promovarea politicii sociale. Potrivit legii, minimul de existență va include volumul consumului minim al produselor alimentare, bunurilor materiale și serviciilor de primă necesitate.

Potrivit datelor statistice, în 2011, nivelul minim de existență în Republica Moldova a constituit în medie 1503 lei pentru o persoană, în creștere cu 9,4 la sută față de anul 2010, majorarea fiind determinată de creșterea prețurilor,

în special la produsele alimentare. Salariul mediu lunar pe economie al unui angajat, în 2011, a constituit 3193,9 lei, fiind astfel posibilă acoperirea minimului de existență pentru populația aptă de muncă de două ori.

În același număr al Monitorului Oficial au mai fost tipărite Legea pentru ratificarea Acordului-cadru de împrumut dintre R. Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei pentru realizarea Proiectului de construcție a locuințelor pentru păturile socialmente vulnerabile II și Legea pentru ratificarea Acordului de credit export dintre Republica Moldova și IniCredit Bank Austria AG privind finanțarea Proiectului „Îmbunătățirea serviciilor medicale în Spitalul Clinic Republican din Moldova”.

Moldova nu va impozita vinul produs în condiții casnice

Autoritățile moldovenești au infirmat informația cu privire la impozitarea vinului, produs în condiții casnice.

Declarația, făcută pe 3 august, de către un angajat al ministerului cu privire la necesitatea impozitării vinului, produs în condiții casnice și care depășește limita de o tonă, a fost o declarație personală. Aceasta constituie o inițiativă legislativă care urmează să fie definitivată în jumătate de an și care a fost prezentată la ședința Consiliului Național Coordonator pentru implementarea Programului național privind controlul alcoolului pe anii 2012-2020.

Potrivit Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, instituția nu analizează și nu elaborează niciun proiect de lege, care ar impozita micii producători de vin, cu atât mai mult că acest lucru nu intră în competența acestui minister. Ci dimpotrivă, Ministerul Agriculturii a elaborat un alt proiect de lege, prin care vinul nu se consideră băutură alcoolică pe teritoriul țării. Acest proiect de lege a fost deja adoptat de Guvern și rămîne să fie adoptat și de Parlament.

Menționăm că, la 3 august, șeful Inspectoratului de Stat pentru supravegherea producției alcoolice de pe lângă Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Andrei Gurin, a declarat că în prezent, în Republica Moldova, cantitatea de vin pe care o pot produce oamenii acasă nu este limitată, iar în țările europene cu tradiții vitivinicole la acest capitol există restricții. „O tonă e suficient pentru o familie de patru persoane. Restul urmează să fie supus taxării. Vorbim despre practica țărilor europene. Dacă e mai mult de o tonă, e supus accizelor, iar la noi în țară la vinul natural accizele nu se plătesc”, a menționat Andrei Gurin.

Astfel, persoanele care în prezent produc vin de casă și pentru vânzare, vor trebui să meargă la autoritățile locale pentru a-l declara.

Potrivit experților, circa 60% din volumul total al vinului consumat în Moldova, este produs în condiții casnice, restul volumului îi revine vinului îmbuteliat la fabrici. Totodată, pe piața internă se comercializează doar 15% din vinul îmbuteliat, restul fiind exportat.

Angajații Poliției Rutiere din Moldova cei mai buni la un concurs internațional

Angajații Poliției Rutiere din Moldova sînt cei mai buni din patru state din fosta URSS. Patru reprezentanți ai Departamentului de poliție al MAI au participat la un concurs internațional anual unde și-au demonstrat capacitățile profesionale.

Asfel, Dumitru Dermenji, Igor Vrînceanu, Iurii Cușnir și Alexandru Buruiian, au demonstrat că sînt cei mai buni la: dirijarea traficului, cunoașterea Regulamentului Circulației Rutiere, acordarea ajutorului medical, lupta corp la corp, conducerea automobilului în situații extreme, conducerea motocicletei, tragerea în țintă, biatlonul și reținerea forțată cu tragerea la țintă din mișcare.

„A fost un concurs-provocare pentru toți participanții, inclusiv și pentru noi. În același timp, a fost și unul interesant, cu multe probe complexe. Am depus toate eforturile pentru a câștiga. În cadrul concursului, am avut ocazia să facem schimb de experiență și practici bune cu omologii noștri din țările vecine” a menționat Dumitru Dermenji.

Rezultatele concursului demonstrează că Poliția Rutieră are o pregătire profesională înaltă, este de părere fostul șef al Direcției PR, Sergiu Armașu.

„Prin astfel de inițiative este posibilă realizarea celor mai ambițioase obiective și planuri de reformare a Serviciului Poliției Rutiere”, a mai dăugat Armașu.

Cea de-a 14 ediție a concursului internațional anual privind capacitățile profesionale ale angajaților Poliției Rutiere s-a desfășurat în perioada 2-4 august, curent, în Republica Belarus. În cadrul acesteia, au participat agenți de circulație din: Rusia, Ucraina, Republica Belarus și Republica Moldova.

Planul de acțiuni în domeniul drepturilor omului

Pentru implementarea Planului național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2011-2014 nu sînt suficiente resurse financiare. Anunțul a fost făcut de către viceministrul justiției, Vladimir Gorsu, în cadrul ședinței comisiei de profil.

Potrivit viceministrului, din numărul de 242 de acțiuni incluse în plan, acoperire financiară au doar 24 de acțiuni, alte 36 de acțiuni sînt implementate de instituțiile responsabile în colaborare cu partenerii externi, care vor aloca suport tehnic sau financiar.

Vladimir Grosu a spus că 74% din acțiuni nu au acoperire bugetară concretă, exactă, pentru a prevedea evoluția evenimentelor.

Președintele comisiei, vicepremierul Mihai Moldovanu, a declarat că ministerele vor căuta posibilitatea de a obține bani prin diferiți parteneri sau proiecte.

Planul de acțiuni reprezintă un document de politici pe un termen scurt, care urmărește obținerea rezultatelor pe un termen mediu sau lung. Planul aspiră spre producerea unor schimbări pozitive în domeniul respectării drepturilor omului.

R. Moldova se află pe locul 4 în Europa în ceea ce privește rata mortalității prin înec în rîndul copiilor

R. Moldova se află pe locul 4 în Europa în ceea ce privește rata mortalității prin înec în rîndul copiilor, arată date recente ale Organizației Mondiale a Sănătății.

Potrivit statisticii, acest indice este în R. Moldova de 6 copii la fiecare 100 de mii.

În acest context, la Chișinău a fost relansată Campania Națională de Comunicare „O casă fără pericole pentru copilul tău”.

Potrivit datelor OMS, RM este, de asemenea, pe un loc fruntaș, mai exact locul 5, în privința mortalității prin intoxicații și otrăviri la copii și tot pe locul 5 la mortalitate prin accidente generate de foc (arsuri și opăriri) și electrocutare.

În acest context, a fost relansată Campania de prevenire „O casă fără pericole pentru copilul tău”, o componentă a unui proiect moldo-elvețian, activitățile căreia se vor desfășura în perioada 2012-2013, fiind o continuare a eforturilor din faza întâi a campaniei derulată în perioada 2009-2010.

În cadrul campaniei, 1853 de medici de familie și 5300 de asistente, efectuează vizite în circa 210 000 de familii vulnerabile cu copii de pînă la cinci ani, în scopul ajutării părinților să conștientizeze importanța supravegherii celor mici în condiții casnice, informîndu-i despre metodele de prevenire a accidentelor care pot avea loc. Cu același scop, a fost lansată pagina web www.parii.md, unde sînt prezentate metode de prevenire a accidentelor casnice, menționînd Natalia Dinu, consultant comunicare al campaniei.

Prioritățile Ministerului Afacerilor Interne în domeniul traficului de persoane

Recent, în incinta Centrului pentru Combaterea Traficului de Persoane din cadrul Ministerului Afacerilor Interne a avut loc ședința comitetului structurii vizate, prezidată de viceprim-ministrul Iurie Leancă. La eveniment a participat ministrul de Interne, Dorin Recean.

Iurie Leancă, președintele comitetului național, a prezentat rezultatele înregistrate, pe parcursul primului semestru al anului 2012, în domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane (TFU), prin prisma paradigmei 4Ps (prevenire, protecție, persecutare, parteneriat).

La rîndul său, ministrul Dorin Recean a evidențiat, în special,

acțiuni de îmbunătățire a cadrului legal și instituțional, au fost extinse relațiile de colaborare internațională, stabilite parteneriate cu societatea civilă prin semnarea memorandumurilor de colaborare cu organizațiile neguvernamentale de profil, organizate și desfășurate în comun, campanii de sensibilizare, precum și instruirii cu participarea reprezentanților instituțiilor – actori antitrafic etc. Deși activitățile respective au fost apreciate pozitiv de către organismele internaționale, inclusiv și de către Departamentul de Stat al SUA, sînt necesare eforturi conjugate pentru prevenirea și combaterea acestui gen de infracțiune transfrontalieră, a accentuat D. Recean.

zarea activităților pe acest segment, Ministerul Afacerilor Interne și-a stabilit ca priorități: continuarea campaniilor, în comun cu alți parteneri, de sensibilizare în masă a pericolului traficului de ființe umane; extinderea și fortificarea acțiunilor de colaborare cu societatea civilă; stabilirea relațiilor de colaborare și îmbunătățirea celor existente cu organele de drept din țările și regiunile de destinație ale traficului; sporirea eforturilor prin investigațiile pro-actives privind identificarea victimelor și potențialilor victime ale traficului; consolidarea capacităților de investigare a cazurilor de pornografie infantilă prin crearea unei subdiviziuni specializate în acest domeniu; intensificarea și eficientizarea urmăririi penale în scopul condamnării cazurilor de trafic de ființe umane; intensificarea acțiunilor operative de investigații în vederea depistării cazurilor de implicare a oficialilor în acest gen de infracțiune; fortificarea conlucrării între grupele de combatere a traficului de persoane din cadrul comisiariatelor de poliție și comisiile teritoriale de profil.

Pe agenda ședinței Comitetului național s-au aflat recomandările Raportului GRETA, adoptate recent de către Comitetul Părților (pe 11 iunie 2012, la Strasbourg) și a Raportului GTiP lansat la 19 iunie 2012, de către Departamentul de Stat al SUA. Urmare a acestor recomandări, autoritățile publice centrale urmează să coreleze și să completeze activitățile expuse în Planul național de prevenire și combatere a traficului de ființe umane (TFU) pentru anii 2012 - 2013 cu recomandările rapoartelor menționate, în vederea implementării politicilor naționale de prevenire și combatere a TFU, conform rigorilor și standardelor internaționale.

Cor. DREPTUL

acțiunile ce necesită a fi întreprinse în contextul reformei MAI și a rigorilor internaționale pentru consolidarea instituțională a Centrului pentru Combaterea Traficului de Persoane. Totodată, domnia sa a subliniat că, în ultimii ani, Ministerul de Interne a realizat diverse

Potrivit unui comunicat al Direcției informare și relații cu publicul a MAI, în vederea realizării documentelor de politici, recomandărilor organismelor internaționale și programelor naționale în domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane, pentru eficienti-

Studiu: Moldova – pradă a economiei subterane și a evaziunilor fiscale

Institutul pentru Dezvoltare și Inițiativă Sociale „Viitorul” a lansat, recent, studiul „Moldova – pradă a economiei tenebre și a evaziunilor fiscale”. Autorul cercetării este expertul IDIS „Viitorul”, Gheorghe Costandachi.

În Republica Moldova nu există cercetări privind estimarea economiei ilegale. În rapoartele privind situația social-economică din țara noastră, unele date statistice lipsesc ori sînt incomplete, ceea ce complică procesul de efectuare a calculelor necesare pentru elaborarea estimărilor sau a prognozelor privind economia ilegală, susține autorul analizei.

Gheorghe Costandachi a subliniat că „potrivit estimărilor efectuate de Biroul Național de Statistică, economia ilegală în Moldova are un caracter stabil, cu mici de-rieri în fiecare an. În așa mod, în perioada analizată, economia neobservată din Moldova a înregistrat cel mai mare nivel în anul 2011, constituind 25,5%, iar cel mai redus nivel în 2007 - 21,3%”.

Cercetarea denotă faptul că, nivelul economiei tenebre în lume este în creștere. Dacă în 1997 nivelul mediu al economiei tenebre în lume era de 32%, în 2009 acesta atingea 36,5%. O reducere nesemnificativă a nivelului acesteia a fost înregistrată numai în 11 țări.

Conform unui raport al Băncii Mondiale, publicat în septembrie 2010, cea mai mare medie a ponderii economiei subterane în PIB pe anii 1999-2007 îl deține Georgia cu 68,8% din PIB, urmată de Bolivia cu 68,1% și Azerbaidjan cu 63,3%. Cel mai redus nivel al economiei tenebre a fost înregistrat în Suedia - 8,6%, SUA - 8,8% și Austria - 9,8%. În acest context, R. Moldova a înregistrat în anii 1999-2006 o medie de 45,08%.

Multitudinea problemelor din societate: lipsa locurilor de muncă, salariile mici ale angajaților din sfera publică, dependența mediului de afaceri în proces incipient de factorii de decizie, privatizarea petrecută la rezeală, distrugerea complexului agroindustrial din Moldova, criza monetară din anii 1991-1994, apariția intereselor de distribuție a zonelor de influență economică și politică, lipsa mecanismelor de reglementare a proceselor economice în noile condiții, sistemul judiciar corupt, toate acestea, au făcut inevitabil procesul de apariție a fenomenului de economie tenebră (ilegală), a remarcat Gheorghe Costandachi.

La finalul studiului, autorul vine cu o serie de recomandări, inclusiv pentru factorii de decizie, care, potrivit expertului, ar trebui să se implice mai activ în procesul de evaluare a economiei ilegale.

Cor. DREPTUL

Aprecieri pentru Serviciul Vamal, din partea colegilor din Marea Britanie

Directorul Departamentului de Aplicare a Legii din cadrul Serviciului Vamal al Republicii Moldova, Iurie Ceban, a avut, recent, o întrevvedere cu Atașatul vamal al Marii Britanii pentru Republica Moldova, România și Bulgaria, Julian Saldanha, ofițer de legătură pe probleme de criminalitate fiscală din cadrul Ambasadei Britanice la București.

În cadrul întrevederii au fost discutate probleme specifice activității vamale antifraudă, în particular, subiectele ce țin de traficul ilicit cu produse din tutun. Trebuie de menționat că, Serviciul Vamal implementează, în prezent, un sistem de schimb de informații cu autoritatea vamală din Mare Britanie, cu referire

Unul dintre subiectele abordate în cadrul întrevederii a vizat oportunitatea semnării unui „Memorandum de colaborare bilateral între autoritățile vamale din Republica Moldova și Marea Britanie”, care va servi drept bază pentru o colaborare de lungă durată, unificarea eforturilor în domeniul antifraudă

la tranzacțiile suspecte și operațiunile cu risc sporit de fraudare a legislației vamale. Datorită acestui mecanism, schimbul de informații are loc într-un regim operativ, fapt care contribuie la inițierea măsurilor de prevenire a tentativelor de introducere ilicită a țigărilor cu mărcile din Republica Moldova pe piața Britanică.

Atașatul vamal al Marii Britanii a ținut să aprecieze promptitudinea, cu care Serviciul Vamal al Republicii Moldova examinează solicitările de asistență în materie vamală parvenite din partea autorităților vamale britanice.

și schimb continuu de informații și experiență profesională. Memorandumul urmează a fi semnat în luna septembrie curent.

La finalul ședinței, în semn de sprijin pentru eforturile Serviciului Vamal al Republicii Moldova în domeniul antifraudă, demnitarul britanic a donat ofițerilor Serviciului anti-tabac din cadrul Departamentului de aplicare a legii al Serviciului Vamal un laptop și accesorii ale acestuia.

Lilia DUMINICA

Chirie fără contract. Nu vor să plătească taxa pentru impozit

Fiecare persoană, care dă în chirie un apartament, trebuie să încheie un contract cu clientul. Deși această prevedere este una legală, puțini sînt însă, cei, care o respectă.

În primele trei luni ale acestui an, doar 18 contracte de acest fel au fost înregistrate la Cadastru, opt dintre care în municipiul Chișinău, cîte unul în raioanele Cimișlia, Glodeni, Ialoveni și Orhei și cîte două contracte în raioanele Ștefan Vodă, Ungheni și Strășeni.

Juriștii spun că oamenii nu vor să plătească taxa pentru impozit fixată de stat. În prezent, aceasta constituie cinci la sută din prețul chiriei apartamentului.

La festivitățile Independenței a fost invitat doar corpul diplomatic acreditat în Moldova

La festivitățile organizate pe 27 august, cu ocazia celei de-a 21-a aniversări de la Declarația de Independență, este așteptat întreg corpul diplomatic acreditat în Republica Moldova. Alți oficiali străini, deocamdată, nu au fost invitați.

Serviciul de presă de la Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (MAEIA), a declarat că, potrivit cutumei naționale și internaționale, la acțiunile oficiale cu ocazia sărbătorii naționale este invitat corpul diplomatic acreditat în Republica Moldova, adică șefii misiunilor diplomatice, rezidenți și non-rezidenți.

Secretarul general adjunct al Guvernului, Anatol Onceanu, a declarat că, deocamdată, la Chișinău, cu această ocazie, nu au fost invitați oficiali străini. Pentru ziua de 27 august se planifică un program, care nu este foarte diferit de cele din anii precedenți. În această zi vor fi depuneri de flori la monumentul lui Ștefan cel Mare, luări de cuvînt în Piața Marii Adunări Naționale și concert. Programul definitiv va fi făcut public mai aproape de data de 27 august.

Pe 27 august, Republica Moldova sărbătorește 21 de ani de la independență.

• La solicitarea cititorilor

Concediu suplimentar pentru unele categorii de persoane

Regulamentul privind modul de acordare și plată a concediului suplimentar pentru unele categorii de persoane, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1419 din 15 decembrie 2006, determină modul de acordare și plată a concediului suplimentar de 14 zile calendaristice cu păstrarea salariului persoanelor, care s-au îmbolnăvit și au suferit de boala actinică cauzată de avaria de la C.A.E. Cernobil, invalizilor a căror invaliditate e în legătură cauzală cu catastrofa de la Cernobil, în conformitate cu Legea nr. 909-XII din 30 ianuarie 1992 privind protecția socială a cetățenilor care au suferit

bil;

– militarii, angajații organelor afacerilor interne, supușii militari recrutați în cantonamente speciale, cei care și-au satisfăcut în perioada dată serviciul în Forțele Armate, în trupele și organele Comitetului pentru Securitatea Statului, în trupele de interne și cele de căi ferate, în alte formațiuni și au fost antrenați la lucrări de lichidare a urmărilor avariei în zona de înstrăinare sau la alte lucrări la C.A.E. Cernobil;

– persoanele care au venit în anul 1986 din zona de înstrăinare și au dobândit cetățenia Republicii Moldova;

a) persoanele (temporar

care au îndeplinit lucrări de lichidare a urmărilor avariei în cauză în zona de înstrăinare.

c) colaboratorii subdiviziunilor de risc deosebit (militarii și angajații civili din rândurile Forțelor Armate ale fostei U.R.S.S., ale trupelor și organelor Ministerului Securității Naționale, trupelor interne, trupelor de căi ferate și ale altor formațiuni militare, din rândurile personalului de conducere și ale efectivului de rând ale organelor afacerilor interne) care s-au îmbolnăvit de boala actinică sau au devenit invalizi și au participat nemijlocit la:

– experimentarea armei

publicii Moldova;

– legitimația de participare la lichidarea consecințelor avariei de la Cernobil;

– certificatul eliberat de Consiliul Republican de Expertiză Medicală a Vitalității ce confirmă că stabilirea invalidității este cauzată de avaria de la Cernobil;

– legitimația de colaborator al subdiviziunilor de risc deosebit.

Cererea, împreună cu documentele menționate mai sus, se depune la locul de muncă până la 31 decembrie al anului respectiv. Angajatorul calculează, în termen de 3 zile de la data primirii cererii, suma necesară pentru plata concediului suplimentar, conform Modulului de calculare a salariului mediu, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 426 din 26 aprilie 2004. Certificatul pentru fiecare beneficiar, autentificat în modul stabilit, cu specificarea datelor personale ale beneficiarului, numărul buletinului de identitate, numărul legitimației, suma necesară pentru plata concediului suplimentar și copia ordinului de acordare a concediului suplimentar se eliberează solicitantului.

Solicitantul depune la Casa teritorială de asigurări sociale de la locul de trai cererea privind plata pentru concediul suplimentar, certificatul cu suma fixată pentru plată și copia ordinului de acordare a concediului suplimentar. Casele teritoriale de asigurări sociale anexează demersul cu actele la dosarul personal al fiecărui beneficiar și ține evidența fiecărui tip de plată în parte. În baza documentelor prezentate, casele teritoriale de asigurări sociale întocmesc demersuri de plată și le prezintă Casei Naționale de Asigurări Sociale. Casa Națională de Asigurări Sociale întocmește, în baza demersurilor, comanda de plată și transferă beneficiarului, prin intermediul S. A. „Banca de Economii”, sumele necesare pentru achitarea plăților pentru concediul suplimentar, în baza Legii bugetului de stat și Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul respectiv. Casele teritoriale de asigurări sociale informează angajatorul, în termen de o lună, despre plata efectuată beneficiarului pentru concediul suplimentar.

rit de pe urma catastrofei de la Cernobil, precum și colaboratorilor subdiviziunilor de risc deosebit care s-au îmbolnăvit de boala actinică sau au devenit invalizi, conform Hotărârii Guvernului nr. 575 din 2 septembrie 1992 „cu privire la acordarea de înlesniri colaboratorilor subdiviziunilor de risc deosebit, care s-au îmbolnăvit de boala actinică sau au devenit invalizi”.

De plata pentru concediul suplimentar beneficiază persoanele indicate în articolul 6 din Legea nr. 909-XII din 30 ianuarie 1992 și persoanele indicate în punctul 1 din Hotărârea Guvernului nr. 575 din 2 septembrie 1992, și anume:

a) persoanele care s-au îmbolnăvit și au suferit de boala actinică cauzată de avaria de la C.A.E. Cernobil, precum și invalizii a căror invaliditate e în legătură cauzală cu catastrofa de la Cernobil, dintre care fac parte:

– persoanele (temporar îndreptate sau trimise în delegație) care au participat la lichidarea urmărilor avariei în zona de înstrăinare sau la alte lucrări la C.A.E. Cerno-

indreptate sau trimise în delegație) care au participat în anii 1986-1987 la lucrările de lichidare a urmărilor avariei de la C.A.E. Cernobil, în zona de înstrăinare, precum și militarii, lucrătorii organelor afacerilor interne, supușii militari recrutați în cantonamente speciale, cei care și-au satisfăcut în această perioadă serviciul în Forțele Armate, în trupele și organele Comitetului pentru Securitatea Statului, în trupele de interne și cele de căi ferate, în alte formațiuni militare și care au îndeplinit lucrări de lichidare a urmărilor avariei în cauză în zona de înstrăinare;

b) persoanele (temporar îndreptate sau trimise în delegație) care au participat în anii 1988-1990 la lucrările de lichidare a urmărilor avariei de la C.A.E. Cernobil, în zona de înstrăinare, precum și militarii, recrutați în cantonamente speciale, cei care și-au satisfăcut în această perioadă serviciul în Forțele Armate, în trupele și organele Comitetului pentru Securitatea Statului, în trupele de interne și cele de căi ferate, în alte formațiuni militare și

nucleare în atmosferă și a substanțelor radioactive de luptă, la aplicațiile în cadrul cărora a fost folosită o astfel de armă, până la data încetării reale a acestor experimente și aplicații;

– experimentările subterane ale armei nucleare în condițiile unor niveluri de radiație depășite și ale altor factori distructivi ai armei nucleare;

– asamblarea armei nucleare (efectivele unor subdiviziuni);

– lichidarea avariilor la instalațiile nucleare ale navelor de suprafață și submarinelor, precum și la alte obiective militare;

– experimentările subterane ale armei nucleare, executarea și asigurarea lucrărilor de colectare și îngropare a substanțelor radioactive.

Plata pentru concediul suplimentar se stabilește de către angajator pe baza cererii depuse de către beneficiar, cu condiția prezentării documentelor necesare. La cerere urmează a fi anexate, în mod obligatoriu, următoarele documente în copie:

– buletinul de identitate, care confirmă cetățenia Re-

♦ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări
răspunde juristul
Vitalie MODRÎNGĂ

Vrem să inițiem procesul de divorț și nu știm cum am putea să împărțim bunurile care ne aparțin, dacă este necesar să o facem prin instanța de judecată sau o putem face și singuri. Ce spune legea în asemenea cazuri?

Vera Grecu și Gheorghe Grecu,
mun. Chișinău

Potrivit articolului 25 din Codul familiei, împărțirea proprietății în devălmășie a soților poate fi făcută atât în timpul căsătoriei, cât și după desfacerea ei, la cererea oricărui dintre soți. Proprietatea în devălmășie poate fi împărțită în baza acordului dintre soți. În caz de neînțelegere, determinarea cotei-părți a fiecărui soț în proprietatea în devălmășie, precum și împărțirea acesteia în natură, se face pe cale judecătorească. La împărțirea proprietății în devălmășie, instanța judecătorească, la cererea soților, stabilește bunurile ce urmează să fie transmise fiecăruia dintre ei. Dacă unuia dintre soți îi sînt transmise bunuri care depășesc cota ce-i revine, celuilalt soț i se poate stabili o compensație bănească sau de altă natură. Bunurile procurate pentru copiii minori (îmbrăcăminte, încălțăminte, rechizite școlare, instrumente muzicale, jucării etc.) se transmit gratuit soțului împreună cu care locuiesc copiii. Depunerile făcute de soți pe numele copiilor lor minori sînt proprietate a copiilor și nu se iau în considerare la partaj. Dacă bunurile comune au fost împărțite în timpul căsătoriei, acestea devin bunuri personale ale soților, iar bunurile care nu au fost împărțite, precum și bunurile dobândite ulterior de către soți, sînt proprietate în devălmășie a acestora. Pentru împărțirea bunurilor proprietate în devălmășie a soților a căror căsătorie a fost desfăcută, se stabilește un termen de prescripție de 3 ani.

Stimați cititori!

Redacția va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar și cât mai concis, pe o foaie aparte.

Decupați cuponul și, împreună cu întrebarea Dvs, trimiteți-l pe adresa: Chișinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL

Numele, prenumele:

Adresa:

(august 2012, nr. 30(433))

Primăria Chișinău nu poate lupta cu încălcările comise de șoferii de maxi-taxi

Pe drumurile din Chișinău continuă să circule maxi-taxi supraîncărcate, iar șoferii încalcă regulile de transportare a călătorilor.

Pasagerii se arată deranjați de condițiile de călătorie cu microbuzele. La rîndul lor, șoferii afirmă că nu sînt în stare să se conformeze cerințelor impuse: concomitent, să elibereze bilete, să monitorizeze numărul pasagerilor din salon și să conducă în siguranță microbuzul.

Amintim că, la începutul verii, primarul general al Capitalei, Dorin Chirtoacă, a declarat că tariful de călătorie cu microbuzele va fi majorat în cazul în care șoferii vor respecta anumite reguli. Printre acestea, se numără transportarea a cel mult 5 pasageri în picioare, îmbarcarea și debarcarea la stații și altele.

